

Zomaar een ontsluiting in vulkanisch Auvergne: de Allier bij Villeneuve (Haute-Loire, Fr.)

door Jan Verhofstad

Een ontsluiting om van te watertanden. Eén met een verhaal. Even uit de auto, beetje geologie, picknick, en weer verder.... Zomaar een ontsluiting, die zonder veel hulp te interpreteren is.

Ik neem u mee over de A 71 zuidwaarts, verderop over de A 75 langs Clermont Ferrand, groene weg N 102 richting Le Puy-en-Velay. Langs Brioude (Haute Loire) en bij Vieille Brioude van de snelweg af. De Allier stroomopwaarts volgen, langs de westzijde (D 585). Dit is een prachtig dal, met een antiek bergdorp met een eenzame kapel op een hoge rots aan de overzijde: St.-Ilpize.

Als u door Villeneuve-d'Allier bent blijkt die kapel op zo'n paddestoel van gelaagde basalt te staan. Afb. 1.

We rijden verder, het dal wordt nauwer, er is meer bos boven en onder de weg, er zijn meer kronkels. Laat die Franse zenuwlijder met zijn eeuwige haast achter u passeren, er zijn genoeg uitwijkplaatsen. Rij tot een bord RAPPEL voor vallende rotsblokken. U bent er. Rij even door langs de ontsluiting. Na 200 m opent zich het bos en weer 200 m verder kunt u de auto keren op een grindopslagplaats.

Dan weer terug, om eerst het grondgebergte met verweerde, brokkelige gneis met wat adertjes te zien.

We lopen terug tot het RAPPEL-bord en wandelen

Afb. 1. Basaltpaddestoel van St.-Ilpize bij Villeneuve-d'Allier.

richting de auto. De Allier is niet te zien, maar we horen hem circa 15 m onder ons aan het geschreeuw van de wildwaterkanoërs. Een grote basaltstroom met verschillende afkoelingsstructuren: een rommelig contact met de ondergrond, daarna de zuilvormen 1 à 2 m hoog, dan een soort flagstone-achtige basalt. Onder de basalt 1½ meter strak-dungelaagde vulkanische tuf, zandkorrelgrootte, een grot (afb. 2).

Dan helt alles 20-25° omlaag. De tuf wordt fijner van korrel en dunner, mogelijk weggeslagen door de vroegere Allier, want onder de tuf ligt nu grind van een oude Allier, nog

verder eerst zand met duidelijke *crossbedding* en daaronder het grind. De aanvoer van het grind lijkt van een andere kant te komen dan vanwaar de huidige Allier stroomt, maar dat is natuurlijk niet goed te beoordelen. We komen zeker 10 m onder de eerste ontsluiting uit en de basalt is hier wel 10 m dik, mogelijk meer het centrum van het dal waarin de basalt ooit stroomde.

Afb. 2. Contact van fijngelaagde tuf en basaltzuilen.